

Mia Bašić, mag. iuris

**UNSTABLE CONSTITUTIONALISM, Law and Politics in South Asia, Ed.
By Mark Tushnet and Madhav Khosla, Cambridge University Press, p. 403**

Za razliku od komparativnog fokusa i orijentacije ustavnog prava koji su stalno u progresiji, geografski fokus ove discipline je ostao ograničen. To se možda najbolje vidi na azijskom području. Tako je Južna Azija usprkos činjenici što njeno područje pripada demokraciji u najširem smislu te riječi, još je uvijek jedna od najvažnijih zanemarenih regija unutar ovog područja. Knjiga *Unstable Constitutionalism: Law and Politics in South Asia* nastoji nadoknaditi taj nedostatak pružajući detaljan pregled ustavnog prava i prakse kroz primjere pet južnoazijskih država: Indije, Pakistana, Šri Lanke, Nepala i Bangladeša. Identificirajući temu koja je zajednička svim spomenutim državama- temu nestabilnih promjena, knjiga proučava izvore nestabilnosti zajedno s reakcijama i odgovorima na iste. Knjigu je uredio autorski dvojac **Mark Tushnet** i **Madhav Khosla**, a izdao ju je Cambridge University Press 2015., str. 403. Na početku izdanja stoji sadržaj (vii-viii) i popis priloga (ix-x) iza čega slijede tri poglavlja (p. 3-380) i indeks (p. 381-403).

Prvi dio (p. 3-42) je uvodno poglavlje i u njemu nalazimo riječi urednika kao i poglavlje koje je izložio **Sujit Choudhry** o tome kako provoditi ustavno pravo i politiku u Južnoj Aziji- „*How to Do Constitutional Law and Politics in South Asia*“ (p. 18-42).

U drugom dijelu- „*Forms and Sources of Instability*“ (p. 43-229) nalazimo pet poglavlja. **Mara Malagodi** u svom radu „*The Locus of Sovereign Authority in Nepal*“ (p.45-85) kroz povijesnu perspektivu istražuje artikulaciju ustavnog koncepta unutarne državne suverenosti u ustavnoj domeni modernog Nepala postavljajući uz to analizu različitih ustavnih oblika ove zemlje. **Mahendra Lawoti** u drugom poglavlju- „*Competing Nationhood and Constitutional Instability- Representation, Regime, and Resistance in Nepal*“ (p. 86-123) fokusira se na suvremenu ustavnu nestabilnost uslijed politike identiteta. Treće poglavlje u ovom dijelu pripada **Mohammadu Waseemu**- „*Constitutionalism and Extra-Constitutionalism in Pakistan*“ (p. 124-158). Ovdje autor prikazuje način na koji se konstitucionalizam u Pakistanu suočio s impresivnim izazovima uzrokovanim od strane različitih kandidata za vlast koji su ga nastojali oblikovati svaki po vlastitom interesu i ideologiji. **Osama Siddique** u poglavlju „*The Judicialization of Politics in Pakistan- The Supreme Court after the Lawyers’ Movement*“ (p. 159-191) analizira pozadinske razloge i različitu prirodu suvremenog angažmana sudaca pakistanskog Vrhovnog suda u megapolitici kao i kompleksne implikacije tog angažmana za politiku demokracije i institucionalne ravnoteže vlasti. „*Elections in „Democratic“ Bangladesh*“ (p. 192-229) naslov je zadnjeg poglavlja u ovom dijelu, a pripada **M. Jashim Ali Chowdhuryju**. Autor ovdje proučava izborno pravo i politike u Bangladeshu s tim da započinje svoje izlaganje kratkim osvrtom na ustavni sistem u Bangladeshu.

Treći dio- „Reactions and Responses to Instability“ (p. 231-280) knjige sastoji se također od pet poglavlja. U prvom poglavlju- „*The Indian Supreme Court and the Art of Democratic Positioning*“ (p. 233-260) **Pratap Bhanu Mehta** nudi nam skeptične poglede na različite priče o ulozi Vrhovnog suda u državi poput Indije. **Ridwanul Hoque** u drugom poglavlju- „*The Judicialization of Politics in Bangladesh- Pragmatism, Legitimacy, and Consequences*“ (p. 261-290) raspravlja o ulozi sudova u politici koja bi se komodno mogla nazvati „nestabilnom“ demokracijom, a to je politika u Bangladešu. Također, autor se ovdje bavi i pitanjima legitimacije i pragmatizma sudskog miješanja u politiku i to ne isključivo interpretiranjem pravno i formalno utemeljenih sudskih odluka već i promatranjem pravosuđa kao mjesta politike i moći. U trećem poglavlju- „*Debating Federalism in Sri Lanka and Nepal*“ (p. 291-319) **Rohan Edrisinha** istražuje procese temeljnih ustavnih reformi u Šri Lanki i Nepal u čemu razmatra i raspravu o federalizmu u objema državama i proučava njihove sličnosti i različitosti. U četvrtom poglavlju- „*Constitutional Form and Reform in Postwar Sri Lanka- Towards a Plurinational Understanding*“ (p. 320-354) **Asanga Welikala** predstavlja alternativnu analitičku, normativnu i strukturalu perspektivu s obzirom na ustavnu arhitekturu post-ratne Šri Lanke utemeljenu na kritici onoga što autor doživljava glavnim nedostacima reformističkih politika u današnjoj raspravi o ustavnim reformama u zemlji. U posljednjem poglavlju- „*Constitutional Federalism in the Indian Supreme Court*“ (p. 355-380) **Sudhir Krishnaswamy** nam daje pregled razvoja i ustavne doktrine federalizma unutar Vrhovnog suda Indije u zadnja tri desetljeća. Posebice, autor se ovdje fokusirao na spajanje političke teorije i ustavnog prava u Indiji kako bi nam što bolje predočio federalizam u ovoj državi.

Knjiga *Unstable Constitutionalism- Law and Politics in South Asia* M. Tushneta i M. Khosla unatoč većeg broja suradnika kompaktna je cjelina koja nam približava koncept konstitucionalizma u pet država Južne Azije. Knjiga predstavlja važan izvor spoznaje o evoluciji konstitucionalizma u zemljama od kojih su neke nakon ekonomskog uspona svoju reputaciju započele graditi i na ustavnodemokratskom planu.